

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за 2017 рік

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення у Черкаській області, за оцінкою, на 1 грудня 2017р. становила 1221,4 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2017р. чисельність наявного населення зменшилась на 9856 осіб.

Порівняно з січнем–листопадом 2016р. обсяг природного скорочення збільшився на 767 осіб.

Кількість живонароджених у січні–листопаді 2017р. становила 8893 особи, померлих – 18376 осіб.

У 2017р. призначено **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** 400,1 тис. домогосподарств (104,3% із числа тих, які звернулися, ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2016р., але призначено їм було у 2017р.), з них у міських поселеннях – 238,6 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 161,5 тис. домогосподарств. Порівняно з 2016р. кількість таких домогосподарств збільшилась на 19,8%.

Загальна сума субсидій, призначених домогосподарствам, у 2017р. становила 179847,1 тис. грн, що на 31,4% менше порівняно із 2016р., з неї у міській місцевості – 111947,5 тис. грн, сільській – 67899,6 тис. грн.

Середній розмір призначеної субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг на домогосподарство у грудні 2017р. становив 1138,0 грн (у грудні 2016р.– 1472,0 грн).

Крім того, у 2017р. 39,6 тис. домогосподарств (90,9% з числа тих, що звернулися) було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, що на 1,1% більше 2016р. Із загальної кількості домогосподарств, субсидії готівкою призначено у міських поселеннях – 5,5 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 34,1 тис. домогосподарств.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на одне домогосподарство у грудні 2017р. становив 2100,1 грн (у грудні 2016р.– 2210,0 грн).

Загальна сума отриманих субсидій готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у 2017р. становила 103512,8 тис. грн, за 2016р. – 81062,2 тис. грн.

У 2017р. **населенням області сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги** 1819,4 млн. грн, або 83,1% нарахованих за даний період сум (у 2016р. населенням було сплачено 1663,3 млн. грн, або 111,8%¹ нарахованих за даний період сум).

Заборгованість населення області на кінець грудня 2017р. за централізоване опалення та гаряче водопостачання становила 199,7 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 42,2 млн.грн, за послуги газопостачання – 40,3 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 7,3 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 2,6 млн.грн.

Крім того, за електроенергію сплачено у грудні 2017р. 81,9 млн.грн. Сума заборгованості за електроенергію на кінець грудня становила 36,1 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

Кількість зареєстрованих безробітних на кінець грудня 2017р. становила 18,2 тис. осіб. Допомогу по безробіттю отримували 81,1% громадян, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області збільшився на 0,4 в.п. порівняно з листопадом 2017р. і становив на кінець грудня 2017р. 2,4% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 3,1%, у міських поселеннях – 2,0%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у грудні 2017р. порівняно з попереднім місяцем зменшилась у 4,1 раза і на кінець місяця становила 245 одиниць.

Навантаження зареєстрованих безробітних на 1 вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець грудня 2017р. становило 74 особи (проти 15 осіб на кінець листопада 2017р.). Значення показника коливалося від 16 осіб у Черкаському МЦЗ до 1180 осіб у Монастирищенському РЦЗ, а на підприємствах Драбівського, Жашківського, Кам'янського, Корсунь-Шевченківського, Лисянського, Маньківського, Тальнівського, Христинівського районів взагалі не було вільних робочих місць².

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устатковання, складання устатковання та машин (21,2% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на технічних службовців (1,6%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж грудня 2017р., становила 11,2 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 2150 грн, що дорівнює 67,2% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

¹ З урахуванням погашення боргу попередніх періодів.

² Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), районних центрах зайнятості (РЦЗ) або міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ).

Примітка. До роботодавців відносяться підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці.

Доходи населення

У 2017р. розмір середньої номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 6042 грн і порівняно із 2016 роком збільшився на 45,7%.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися працівники фінансових та страхових установ, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, а серед промислових видів діяльності – підприємств із виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, інших транспортних засобів, виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,5 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався на підприємствах поштової та кур'єрської діяльності, виробництва електричного устатковання, сфери творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 66% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у 2017р. порівняно з 2016р. становив 124,8%.

Загальна **сума заборгованості з виплати заробітної плати**¹ за період з початку 2017 року збільшилася в 5,3 раза, або на 89,9 млн.грн, і на 1 січня 2018р. становила 110,9 млн.грн, що дорівнює 6,8% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2017р.

Заборгованість перед працівниками **економічно активних підприємств** за період з початку 2017р. збільшилась в 31,4 раза, або на 91,9 млн.грн, і на 1 січня 2018р. становила 95,0 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найважоміше зростання суми невиплаченої заробітної плати спостерігалося у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 46,2 млн.грн), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 39,0 млн.грн).

У регіональному розрізі найбільше зростання суми заборгованості зафіксовано у містах Черкаси (на 70,0 млн.грн) та Умань (на 3,0 млн.грн).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 січня 2018р., становила 7,7 тис. осіб, або 3,5% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 12272 грн, що в 1,7 раза перевищує середню заробітну плату за грудень 2017р.

---

¹Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманых працівників.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області, протягом 2017р. обліковано 17756 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 40,9%.

У загальній кількості злочинів 64,9% становили злочини проти власності, 8,9% – злочини проти життя та здоров'я особи, 5,7% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,2% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,9% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 2,6% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 1,7% – злочини проти громадської безпеки, 1,6% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 1,3% – злочини проти правосуддя, 0,9% – злочини проти громадського порядку та моральності, по 0,8% становили злочини у сфері господарської діяльності та злочини проти довкілля.

Протягом 2017р. на території області було скочено 53 умисних вбивства і замахів на вбивство, 78 умисних тяжких тілесних ушкоджень, зафіксовано 11 випадків згвалтувань і замахів на згвалтування.

Також за період 2017р. виявлено 8734 випадки крадіжок, 1404 – шахрайств, 326 – грабежів, 68 – розбою та 66 – хабарництва.

Правоохоронними органами протягом 2017р. виявлено 34 особи, які скоїли злочини у складі 8 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 8 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за 2017р. становила 12664 особи, із числа яких 4508 – жінки, 1006 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 129 – неповнолітні та 73 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (69,8%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 7657 та 1177 осіб, серед яких 36,3% – жінки (3208 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 470 осіб, з яких 21,3% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 229 осіб, із числа яких 8,3% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 19,2% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 3282, з них жінки – 11,9%, неповнолітні – 3,2%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 21,9% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 10,7% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 10,5% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 66,0%, безробітних – 11,9%.

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у грудні 2017р. становив 2231,7 млн.грн. Порівняно із груднем 2016р. його фізичний обсяг збільшився на 28,3%.

Оборот роздрібної торгівлі¹ у 2017р. становив 19630,9 млн.грн, що у порівнянних цінах на 12,3% більше від обсягу 2016р. У грудні 2017р. проти грудня 2016р. оборот роздрібної торгівлі збільшився на 24,1%, проти листопада 2017р. – збільшився на 25,8%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2017р. становив 11185,7 млн.грн, що в порівнянних цінах на 10,9% більше від обсягу 2016р.

Сільське господарство

За обсягом виробництва продукції сільського господарства на одну особу Черкащина займає 4 місце серед областей України. За розрахунковими даними обсяг продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010р.) в усіх категоріях господарств у 2017р. проти 2016р. скоротився на 12%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання у 2017р. отримали 2,9 млн.т зерна, що 28% менше, ніж в 2016 році. Зменшення виробництва спостерігалось по всіх культурах зернової групи, зокрема проса – на 75%, вівса – на 58%, пшениці – на 40%, ячменю – на 33%, кукурудзи – на 23%, гречки – на 21%, жита – на 9%. Збільшилось виробництво лише зернобобових культур (на 37%). Скорочення виробництва зернових культур відбулося як за рахунок зменшення площ збирання, так і зниження урожайності на 15,8 ц з 1 га.

В усіх категоріях господарств проти 2016р. зменшилось виробництво сояшника на 14%, що обумовлене скороченням площ збирання та зниженням урожайності на 3,5 ц. За рахунок зниження урожайності, зменшилось виробництво ріпаку на 5%, сої – на 20%, що становить відповідно 81,8 та 207,4 тис.т.

На збільшення виробництва цукрової сировини (на 24%) вплинуло розширення площ збирання, хоча урожайність знизилась на 23 ц.

Виробництво картоплі зменшилось на 13%, а овочів – на 12% (валовий збір становить відповідно 731,6 та 313,3 тис.т).

Черкащина вносить вагомий вклад в виробництво тваринницької продукції України оскільки за обсягом виробництва м'яса займає 2 місце, молока – 8, яєць – 9.

---

¹ Включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 426,7 тис. т худоби та птиці (у живій масі), що на 4% менше порівняно з 2016р., вироблено 507,4 тис.т молока (на 2% менше) та 641,3 млн.шт яєць (на 14% більше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у 2017р. складала відповідно 10%, 41% та 42%.

Станом на 1 січня 2018р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 січня 2017р. скоротилась на 3% і становила 170,4 тис.голів, корів – на 4% (80,1 тис.голів), свиней – на 8% (354 тис.голів), овець і кіз – на 6% (29,3 тис.голів), а поголів'я птиці дещо зросло (становить 24,4 млн.голів).

У господарствах населення утримувалося 31% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 43% корів, 45% свиней, 89% овець і кіз, 19% птиці всіх видів.

Промисловість

У 2017р. порівняно з 2016р. **індекс промислової продукції** становив 98,8% (по Україні – 99,9%).

У добувній промисловості і розробленні кар'єрів індекс промислової продукції становив 97,1%, у **переробній** – 99,7%.

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв випуск промислової продукції становив 98,9%. У 2017р. вироблено 3,1 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого великої рогатої худоби, 1,4 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого свиней, 252,2 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого свійської птиці, 1,3 тис.т виробів ковбасних, 22,6 тис.т овочів консервованих натуральних, 74,5 тис.т олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), 6,9 тис.т масла вершкового, 2,5 тис.т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 17,5 тис.т сирів сичужних та плавлених, 116,6 тис.т борошна, 45,7 тис.т круп, 24,8 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 4,3 млн.дал горілки з вмістом спирту не більше 45,4%, 1,5 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 13,3 млн.дал напоїв безалкогольних.

На підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 94,7%. У 2017р. вироблено 22,2 тис пальт та плащів тощо жіночих та дівчачих, 104,6 тис жакетів та блейзерів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 52,2 тис суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 141,7 тис блузок, сорочок та батників (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 14,7 тис пар взуття.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності випуск промислової продукції збільшився на 10,8%. Вироблено 49 шт вікон, дверей балконних та їх рам з деревини, 210 шт дверей та їх коробок та порогів з деревини, 19,5 тис.т паливних брикетів та гранул з

деревини та іншої природної сировини, 10,8 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих.

На підприємствах з виробництва **хімічних речовин і хімічної продукції** індекс промислової продукції становив 65,6%. У 2017р. випущено 321,0 тис.т аміаку безводного, 113,4 тис.т сечовини, 196,9 тис.т нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше), 490 т фарб та лаків інших, сикативів готових, 1,4 тис.т засобів мийних та засобів для чищення, 156,4 т засобів для гоління, дезодорантів для тіла та антиперспірантів, засобів для прийняття ванн, засобів парфумних, косметичних та туалетних.

У виробництві **основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** випуск промислової продукції збільшився на 7,0%.

У виробництві **гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** індекс промислової продукції становив 99,6%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устатковання** індекс промислової продукції становив 119,4%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устатковання**, обсяг промислового виробництва збільшився на 18,7%. За 2017р. збільшився випуск інструментів для вимірювання електричних величин без записувального пристрою; трансформаторів електричних; вантажопідйомачів та конвеєрів пневматичних та іншої безперервної дії для товарів і матеріалів; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозжувальних машин); обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** виробництво зменшилось на 5,2%. У 2017р. вироблено 1754,5 млн.кВт·годин електроенергії, що на 8,3% більше ніж у 2016р., відпуск теплоенергії зменшився на 17,6%.

Будівництво

У 2017р. підприємствами області **виконано будівельних робіт** на 1193,2 млн.грн. Індекс будівельної продукції у 2017р. порівняно з 2016р. становив 100,4%.

Зросло будівництво інженерних споруд на 8,1%, зменшилось будівництво будівель на 3,6%, у тому числі житлових – зменшилось на 18,9%, нежитлових – зросло на 11,8%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння становили 76,7% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонті – 15,7% та 7,6% відповідно.

Підприємствами м.Черкаси виконано майже дві третини (61,5%) загальнообласного обсягу робіт.

Транспорт

У 2017р. вантажооборот підприємств транспорту області збільшився проти 2016р. на 7,2% і становив 10561,7 млн.ткм.

Обсяг перевезених вантажів підприємствами транспорту області становив 11828,6 тис. т, що на 11,4% більше проти обсягів 2016р.

Залізничним транспортом у 2017р. відправлено 6404,0 тис.т вантажів, що порівняно із 2016р. менше на 0,9% та виконано вантажооборот в обсязі 9324,5 млн.ткм, що більше обсягів 2016р. на 5,5%. Збільшилось відправлення основних видів груп номенклатурних вантажів: коксу – на 30,9%, будівельних матеріалів – на 22,2%, брухту чорних металів – на 8,1%, зерна і продуктів перемолу – на 7,7%. Скоротилося відправлення проти 2016р. хімічних і мінеральних добрив – на 33,8%, лісових вантажів – на 8,5%.

Автомобільним транспортом відправлено 5372,6 тис.т вантажів та виконано вантажооборот в обсязі 1236,9 млн.ткм, що відповідно на 30,3% та 22,6% більше проти 2016р. Обсяг перевезених вантажів автотранспортом фізичних осіб-підприємців збільшився порівняно із 2016р. в 1,6 раза і становив 3066,7 тис.т.

Загальний обсяг пасажирообороту у 2017р. становив 2699,0 млн.пас.км, що більше обсягів 2016р. на 6,1%. Збільшення обсягів пасажирообороту відбулося на всіх видах транспорту, які здійснювали перевезення пасажирів, зокрема, тролейбусному – на 24,7%, на залізничному – на 7,0%, на автомобільному транспорті – на 1,4%.

Послугами **пасажирського транспорту** у 2017р. скористалися 94,3 млн. пасажирів, що більше на 4,6% проти 2016р.

Залізничним транспортом відправлено у 2017р. 2672,0 тис. пасажирів, що на 6,4% менше обсягів 2016р. Кількість пасажирів, відправлених у приміському сполученні, становила 2095,0 тис., що на 1,8% менше обсягів 2016р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 67,4 млн. пасажирів, що на 0,7% менше обсягів 2016р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 6,6% і становили 13,6 млн. пасажирів.

Електротранспортом перевезено 24,2 млн. пасажирів, або на 24,7% більше обсягів 2016р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–листопаді 2017р. **експорт товарів** становив 559,7 млн.дол. США, імпорт – 373,8 млн.дол. Порівняно з січнем–листопадом 2016р. експорт збільшився на 33,4%, імпорт – на 44,8%. Позитивне сальдо становило 185,9 млн.дол. (у січні–листопаді 2016р. – 149,8 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 118 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Білорусі – 13,7%, Китаю – 12,2%, Польщі – 7,0%, Індії – 6,0%, Нідерландів – 4,9%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 190,2 млн.дол., або 34,0% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–листопадом 2016р. на 26,9%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти рослинного походження – 30,9%, готові харчові продукти – 23,5%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 23,2%.

Найбільші **імпортні поставки товарів** надходили з Російської Федерації – 15,1%, Китаю – 14,7%, Італії – 11,3%, Німеччини – 11,0%, Польщі – 6,3%, Швеції – 4,8%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 184,1 млн.дол., або 49,3% від загального обсягу та збільшився проти січня–листопада 2016р. на 39,8%.

У товарній структурі імпорту переважали: машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 24,8%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 22,3%, мінеральні продукти – 11,0%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 6,9%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у 2017 р. по Черкаській області становив 114,6% (у 2016 р. – 112,7%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 18,6%. Найбільше (на 52,9% і 45,2%) зросли ціни на сало та фрукти. На 36,1–20,3% стали дорожчими овочі, м'ясо та м'ясопродукти, хліб, рис, молоко та молочні продукти, яйця, масло; на 11,6–5,3% – макаронні вироби, маргарин, олія, безалкогольні напої. Водночас на 30,7% подешевшали гречані крупи, на 9,3% – цукор.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 13,5% в основному спричинено підвищенням цін (тарифів) на утримання будинків та прибудинкових територій на 39,7%, тверде паливо – на 37,6%, електроенергію – на 28,1%. Також зросли тарифи на опалення на 13,6%, каналізацію – на 12,2%, оренду житла – на 11%, водопостачання та гарячу воду – на 9,7%.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищилися на 10,2%, що зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 32% (із них стоматологічних послуг – на 39,9%, консультативних – на 29%, діагностичних – на 20%) та послуг лікарень – на 16,9%. Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання подорожчали на 7%.

Зростання цін на транспорт на 16% пов'язано переважно з подорожчанням перевезень автодорожнім пасажирським транспортом на 28,6% палива та мастил – на 19,8%.

Підвищення цін у сфері зв'язку на 9,6% відбулося за рахунок подорожчання поштових послуг на 66,8%, мобільного зв'язку – на 15,7%. Послуги інтернету стали дорожчими на 7,3%, місцевого телефонного зв'язку – на 6,7%.

Послуги освіти зросли в ціні на 19,3%, зокрема, вищої – на 22,7%, середньої – на 15,7%. Плата за утримання дітей у дошкільних закладах підвищилася на 9,4%.